

12 Mart Askeri Darbesi – Yaşadıklarımızı Unutmayalım ve Demokrasiye Sahip Çıkalım

Yusuf ALATAŞ

Bundan tam 34 yıl önce, 12 Mart 1971 günü Türk Silahlı Kuvvetleri, ülkeyi koruma adına yönetime el koydu. Ülkede sıkıyönetim ilan edildi, özgürlükler askıya alındı ve sivil yönetim tümüyle devre dışı bırakıldı. Böylece aralarında asılarak idam edilen Deniz Gezmiş'in, Yusuf Aslan'ın ve Hüseyin İnan'ın da bulunduğu çok sayıda genç insanımızın ölümüne, işkence görmesine, sakat kalmasına, binlercesinin en verimli yıllarını hapiste geçirmesine ve yine binlercesinin ülkesini terk ederek yabancı ellerde mülteci konuma düşmesine yol açan hukuk dışı, baskıcı bir dönem başladı. Başta 1961 Anayasası olmak üzere, mevzuatta önemli değişiklikler yapılarak, hak ve özgürlükler kullanılamaz hale getirildi. Sıkıyönetim kararları ile sürgünler gerçekleştirildi. İnsanlar illerini, ilçelerini ve köylerini terke zorlandı. Binlerce kamu görevlisi ya görevden alındı veya sürgün edildi. 12 Mart sürecinin toplumda yarattığı tahribat, 80'li yıllarda yaşanan çok daha büyük yıkımlarla günümüze kadar devam etti.

1950'li yıllarda çok partili döneme geçilmesinden sonra on yıllık aralarla 1960, 1971 ve 1980 yıllarında ülkemizde askeri darbeler olması üzerinde önemle durulması gerekli bir olgudur.

Demokrasi ve insan hakları söylemi ve arayışının giderek yoğunlaştığı günümüzde, geçmişte yaşanan askeri darbelerin bir daha yaşanmaması ve demokrasinin kesintiye uğramaması için çabalarımızı ve arayışlarımızı yoğunlaştırmamız gerekmektedir. Her şeyden önce "geçmişle hesaplaşmadan demokratik bir geleceğin inşa edilemeyeceği" gerçeği kabul edilmelidir. Hukukun üstünlüğü ilkesinin ödünsüz uygulanması önemlidir.

Öncelikle askeri darbelerin meşruiyeti ve hukukiliğine gerekçe gösterilen, başta TSK İç Hizmet Kanunu'nun "TSK'nın vazifesi, Türk yurdunu ve Anayasa ile tayin edilmiş olan Türkiye Cumhuriyetini kollamak ve korumaktır" diyen 35'inci maddesi olmak üzere bütün Anayasal ve yasal hükümler en kısa zamanda ortadan kaldırılmalıdır.

Askeri darbelerden sorumlu generaller ile askeri ve olağanüstü yönetim dönemlerindeki faili meçhul cinayetlerden, gözaltında kayıplardan, işkencelerden ve benzeri insanlık suçlarından sorumlu olan her kademedeki kamu görevlileri yargı önüne çıkarılmalı ve yargılanarak, geçmişin hesabı sorulmalıdır. Bunlar yapılırken de intikam değil, adaletin ve hukukun üstünlüğünün sağlanması temel amaç olmalıdır.

Siyasi partiler, sivil toplum kuruluşları, insan hakları örgütleri, meslek örgütleri, sendikalar ve tek tek yurttaşlar olarak, demokrasiye ve özgürlüklerimize sahip çıkmalı ve bunlar için mücadele etmeliyiz.

12 Mart 2005

İnsan Hakları Derneği